

[Frode Jakobsen.]

påvirket af de forskellige muligheder, og det er værdifuldt til belysning, men det er en overvurdering af menneskets regnemuligheder, hvis man tror, at man på den måde kan regne sig frem til et facit, der viser, hvad der i det lange løb bliver det bedste for Danmark. Det er en statisk beregning, en beregning på grundlag af det, der eksisterer; men den tid, vi lever i, er dynamisk. Hvis et stort fællesmarked ville lade de enkelte landes økonomiske struktur uberørt, sådan som de er, hvad grund var der så til et stort fællesmarked? Disse beregninger vil være værdifulde, men først og fremmest som en hjælp til at finde frem til formen for den lempeligst mulige overgang.

Der skal ingen store beregninger til for at fortælle os, at den moderne teknik kræver større økonomiske enheder end Danmark, ja, større end Norden, at masseproduktion i dag er nødvendig, at specialisering er nødvendig, og at derfor et større marked er nødvendigt.

Det nordiske samarbejde har længe været vort mål, men vi realiserede det ikke, dengang tid var, og nu oplever vi det beskæmmende, at Sverige og Danmark, som står hinanden så nær og har gjort det gennem århundreder, ikke er nået så langt i samarbejde som de to gamle arvetjender i Europa: Tyskland og Frankrig.

Men der er stadig to europæiske muligheder at vælge imellem: frihandelsområdet og de seks. Her forstår jeg udmærket godt at nogle kan have deres tvivl. Det er ikke et spørgsmål om gode eller dårlige europæere; her er problemet, hvad man skal foretrække: et større Europa med en mindre grad af forenethed eller et mindre Europa med en større grad af forenethed. Over for det kan den bedste europæer have sine tvivl. Men må vi ikke her sige, at Danmarks principielle beslutning er truffet til fordel for frihandelsområdet, og — trods forskellig uklarhed i problemstillingen, også her i aften — er der så ikke enighed mellem partierne om det i dag?

Også jeg tror på, at det lykkeligste for Europa ville være, om frihandelsområdet blev en realitet. Af tre grunde. En smertelig spaltning af Europa i de seks og de andre ville undgås, de nordiske lande kunne blive stående sammen, og en større enighed i

det danske folk ville komme til at stå bag det store afgørende skridt. Derfor må alt i dag sættes ind på, at frihandelsområdet bliver til virkelighed.

Jeg føler trang til at udtale anerkendelse af det dygtige stykke arbejde, sagligt og forhandlingsmæssigt, som den højtærede minister for udenrigsøkonomi har gjort. Men samtidig er der en ting, som vi ikke må glemme: forhandlingerne om frihandelsområdet kan glippe, og derfor går det ikke, at vi på noget tidspunkt taber den anden mulighed af syne. Frihandelsområdet er stadig det usikre, fællesmarkedet det sikre. For det første er det usikkert, om et frihandelsområde overhovedet bliver til. Fællesmarkedets lande må kræve, at frihandelsområdet på afgørende punkter formes efter fællesmarkedets mønster, og det er stadig tvivlsomt, om England er villig dertil. Og så er der landbrugsvarerne, det springende punkt. For det andet: skulle det ske, at de seks alligevel går med til et frihandelsområde, uden at deres krav er opfyldt, så er det sandsynligt, at de kun vil gøre det i en så udvandet form, at det ingen garanti betyder for os, med nogle almindelige principielle erklæringer, med en bestemmelse om, at det hele kan ophæves igen efter fire års forløb, hvis bare én stat ønsker det. Så ville de seks rulle videre, men vi ville være kommet op i en vogn, der blev stående på den første station. Kompromis mellem de seks og England er vel ingen umulighed, men heller ikke kompromiser på vor bekostning, f. eks. et kompromis, der gav adgang for grønsager, frugt og vin, men ikke for smør og bacon.

En af indvendingerne mod fællesmarkedet er, at ikke alt er lagt fast på forhånd, at så meget er overladt til organer at forme. Det er slet ikke færdigt endnu, siger man; landbrugets forhold er ikke fastlagt endnu. Men er det ikke en fordel? Traktaten er i kraft, den kan vi ingen indflydelse få på; men der er ét punkt tilbage, og det er det, som er allervigtigst for os: hvordan landbrugsvarer skal stilles inden for de seks. De seks' landbrugskonference er blevet udskudt, og det har givet os en frist. Det gælder om, at denne bliver udnyttet til fordel for frihandelsområdets chancer; men det er ikke en frist på ubestemt tid. Der er én ting, som efter min mening ikke må ske,